

Protocol

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Meldcode met afwegingskader

Voor alle medewerkers van de locatie Stationsstraat

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	3
2.	Het bevoegd gezag van SG Eekeringe en RSG Tromp Meesters	4
3.	Stappen Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	5
	Stap 0 Signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling	5
	Stap 1 In kaart brengen van signalen	5
	Stap 2 Collegiale consultatie	6
	Stap 3 Gesprek met de leerling/gezaghebbende ouder(s)	7
	Stap 4 Weeg de aard en ernst van het huiselijk geweld of kindermishandeling en de vijf afwegingsvragen/beslissingen	8
	Stap 5 Beslissen hulp organiseren en/of melden bij Veilig Thuis	10
4.	Als zorgen blijven bestaan	11

Bijlagen

Bijlage 1	Instructie gebruik Kindcheck	12
Bijlage 2	Verantwoordelijkheden van SG Eekeringe en RSG Tromp Meesters voor het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat	13
Bijlage 3	Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure	14

1. Voorwoord

Het is voor scholen en instellingen verplicht om een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te hebben. De Inspectie van onderwijs ziet bij alle scholen en instellingen toe op de naleving van dit wettelijk voorschrift.

Beroepskrachten die werken met jongeren, zijn verplicht een meldcode te gebruiken bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling. De meldcode draagt eraan bij, dat bij signalen op dit gebied snel en adequaat hulp kan worden geboden.

Vijf stappen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

In de meldcode moeten in ieder geval vijf stappen zijn opgenomen. Vanaf 1 januari 2019 is het tevens verplicht om bij stap 4 en 5 van de meldcode een afwegingskader op te nemen.

De wet verplicht u om met een meldcode te werken

De Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is een verzamelwet. Dit betekent dat in de Wet meldcode wordt aangegeven welke artikelen in andere wetten moeten worden gewijzigd.

Hierdoor wordt de verplichte meldcode beschreven in de wetten van het onderwijs.

De volgende wetten zijn aangepast op de wettelijke kaders van de meldcode:

- Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers;
- Leerplichtwet 1969;
- Wet educatie en beroepsonderwijs;
- Wet op de expertisecentra;
- Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
- Wet op het primair onderwijs;
- Wet op het voortgezet onderwijs;
- Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen;
- Kwaliteitswet zorgorganisaties;
- Wet maatschappelijke ondersteuning;
- Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg;
- Jeugdwet;
- Wet publieke gezondheid.

Geweld in een onderwijsrelatie

Geweld in een onderwijsrelatie, gepleegd door een professional ten opzichte van een leerling, valt buiten het bereik van de meldcode. In dat geval zijn andere wetgevingen en stappen aan de orde, zoals het informeren van de leidinggevende en/of de directie en het inschakelen van de desbetreffende inspectie.

Geweld tussen leerlingen

Signalen over mogelijk geweld gepleegd tussen leerlingen op een school, valt niet onder het stappenplan van de meldcode. Deze signalen behoren te worden gemeld bij de leidinggevende of de directie. Hiervoor verwijzen wij naar het protocol 'Handelen tegen agressie en geweld'.

2. Het bevoegd gezag van Instelling

Overwegende dat SG Eekeringe en RSG Tromp Meesters verantwoordelijk zijn voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan betrokkenen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan betrokkenen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;

- dat van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij SG Eekeringe en RSG Tromp Meesters op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met betrokkenen attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- dat SG Eekeringe en RSG Tromp Meesters een meldcode wenst vast te stellen zodat de beroepskrachten die binnen SG Eekeringe en RSG Tromp Meesters werkzaam zijn weten welke stappen van hen wordt verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat SG Eekeringe en RSG Tromp Meesters in deze meldcode ook vastlegt op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele, psychische of economische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer.
Daaronder wordt ook begrepen ouderenmishandeling, geweld tegen ouders, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eer gerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: familieleden, huisgenoten, de echtgenoot of voormalig echtgenoot, of (ex-) partner, mantelzorgers;
- dat onder *kindermishandeling* wordt verstaan: elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder is ook begrepen eer gerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten;
- dat onder beroepskracht in deze code wordt verstaan: de beroepskracht die voor SG Eekeringe en RSG Tromp Meesters werkzaam is en die in dit verband aan betrokkenen van de organisatie zorg, begeleiding, onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning biedt;
- dat onder cliënt in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de beroepskracht zijn professionele diensten verleent.
- In aanmerking nemende de wet Algemene verordening AVG; de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015, en het privacyreglement SG Eekeringe en RSG Tromp Meesters.

3. Stappen Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

STAP 0: Signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling	
WIE:	ACTIE:
OP/OOP*	Op verschillende manieren kan het OP/OOP vermoedens van huiselijk geweld/mishandeling krijgen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Door observatie (bv. blauwe plekken, wonden, veel blessures, afwijkend gedrag) 2. Door opmerkingen van de leerling (in bv. klassengesprekken, discussies, werkstukken) 3. Door opmerkingen van vriend(in)en/klasgenoten van de leerling. 4. Doordat de leerling OP/OOP in vertrouwen heeft genomen en het zelf aan hem/haar vertelt (Disclosure).
OP/OOP	Als de leerling zelf verteld heeft over het huiselijk geweld dan is het belangrijk om de leerling op de hoogte te brengen dat hij/zij als werknemer van het SG Eekeringe/RSG Tromp Meesters deze informatie niet geheim mag houden maar dat alle te nemen stappen wel met de leerling zullen worden besproken.

* Met OP/OOP worden alle onderwijzende en onderwijsondersteunende personeelsleden van SG Eekeringe en RSG Tromp Meesters bedoeld.

STAP 1: In kaart brengen van signalen	
WIE:	ACTIE:
OP/OPP	<p>> De geobserveerde signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling worden door degene die gesignaleerd heeft, in kaart gebracht en vastgelegd in Magister (Persoonlijk Formulier; alleen zichtbaar voor mezelf, te vinden bij Autorisatie).</p> <p>Bij twijfel vraag je advies aan de desbetreffende aandachtsfunctionaris.</p> <p>> Toets of onderbuikgevoelens onderbouwd kunnen worden door feiten die zijn: gezien, gehoord of geroken.</p> <p>-Houd in het dossier zorgvuldig verslag bij van vermoedens en feiten, overleg en overwegingen, besluiten en handelen.</p>
OP/OPP	Uitzondering: Bij eer gerelateerd geweld moet <u>direct</u> gemeld worden. Degene die heeft gesignaleerd neemt direct contact op met de aandachtsfunctionaris eventueel i.o.m. de orthopedagoog.
Aandachtsfunctionaris/orthopedagoog	<p>> Kindcheck uitvoeren, indien er meerdere kinderen in het gezin zijn of de ouder zwanger is.</p> <p>Wanneer er twijfels zijn over de veiligheid van de kinderen worden de stappen van de Meldcode doorlopen. Er wordt eerst vastgelegd door welke signalen er twijfel is ontstaan over de veiligheid van de kinderen. Daarna worden verdere stappen van de Meldcode doorlopen, om te zorgen dat er ook onderzoek plaatsvindt en er, zo nodig, passende hulp komt (zie ook instructie Kindcheck bijlage 1)</p>

> De Kindcheck wordt gedocumenteerd in Magister.

STAP 2: Collegiale consultatie

WIE:	ACTIE:
OP/OOP	> De signalen van vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling worden door degene die gesignaleerd heeft, besproken met de mentor/groepsdocent van de leerling. De mentor/groepsdocent kan zelf ook signalen ontvangen, vermoedens hebben of in vertrouwen zijn genomen door de leerling of zijn/haar vrienden.
Mentor/groepsdocent	> De mentor/groepsdocent vraagt advies bij de aandachtsfunctionaris > De mentor/groepsdocent registreert de signalen en vermoedens in Magister als vertrouwelijk logboekitem in Magister (autorisatie: directie/ afdelingsleiders/ coördinatoren/expertiseteam/intern begeleiders).
Aandachtsfunctionaris	> De aandachtsfunctionaris monitort de verslaglegging van bovenstaande in een dossier.
Aandachtsfunctionaris	Bij twijfel advies vragen bij Veilig Thuis (anoniem) > Overleg en stem af met Veilig Thuis: <ul style="list-style-type: none">• Indien sprake is van een (mogelijk) strafbaar feit, ernstige vormen van lichamelijke mishandeling of verwaarlozing, seksueel misbruik, eer gerelateerd geweld, vrouwelijke genitale verminking of huwelijksdwang.• Om mede de dreiging in te schatten.

**STAP 3:
Gesprek met de leerling/gezaghebbende ouder(s)**

WIE:	ACTIE:
<p>Mentor/groepsdocent/ Aandachtsfunctionaris</p> <p>Aandachtsfunctionaris</p>	<p><u>Gesprek met de leerling</u></p> <p>> Doel van het gesprek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De zorgen delen op basis van de signalen die je hebt gekregen en/of zelf gesignaleerd hebt en informeren bij de leerling of hij/zij deze signalen herkent. Erachter komen hoe (on)veilig de leerling is met inachtneming van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. • Beschrijving van de feiten die de school heeft vastgesteld en de waarnemingen die de school heeft gedaan; • Reactie van de leerling; • Na deze reactie alles samenvatten; • Aangeven aan de leerling hoe het nu verder gaat en wie wat wanneer gaat doen. <p>> De aandachtsfunctionaris spreekt voorafgaande aan het gesprek af wie de verslaglegging doet en voegt verslag van dit gesprek toe aan het dossier in Magister.</p>
<p>Mentor/groepsdocent/ Aandachtsfunctionaris/ Eventueel de orthopedagoog</p> <p>Aandachtsfunctionaris</p> <p>Aandachtsfunctionaris</p>	<p><u>Gesprek met de ouder(s)/verzorger(s)</u></p> <p>> Een gesprek op school met de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling om de zorgen vanuit de school voor te leggen en hen uit te nodigen hierop te reageren.</p> <p>> Afhankelijk van deze reactie een mogelijk hulpverleningstraject adviseren. Als betrokkenen aangeven hulp te willen (zoeken) dan dit afspreken op de manier beschreven bij afwegingsvraag 4 hieronder. De aandachtsfunctionaris eventueel i.o.m. orthopedagoog checken of de hulpverlening daadwerkelijk is opgestart.</p> <p>> De ouders wijzen op de Meldcode die onze school verplicht is te hanteren bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling en aangeven dat melding bij Veilig Thuis een volgende stap kan zijn. Dit zal gebeuren als de signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling blijven en/of hulpverlening niet tot stand komt of niet voldoende blijkt te zijn voor de leerling.</p> <p>> Bij twijfel kan de aandachtsfunctionaris contact opnemen met Veilig Thuis voor advies.</p> <p>> De aandachtsfunctionaris eventueel spreekt voorafgaande aan het gesprek af wie de verslaglegging doet en voegt verslag van dit gesprek toe aan het dossier in Magister.</p>

** Per situatie wordt door de aandachtsfunctionaris (eventueel i.o.m. orthopedagoog) bekeken wie aanwezig zijn bij de gesprekken.*

STAP 4:**Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of kindermishandeling**

WIE:	ACTIE:
Aandachtsfunctionaris/ MT-lid/orthopedagoog	> De aandachtsfunctionaris stemt af met een MT-lid. > De aandachtsfunctionaris (eventueel i.o.m. orthopedagoog) voert eventueel de risicotaxatie en/of de beoordeling van de veiligheidssituatie uit en beantwoordt de 5 vragen van het afwegingskader (zie schema bladzijde 9).
Aandachtsfunctionaris	> De aandachtsfunctionaris neemt bij twijfel altijd contact op met Veilig Thuis.
Aandachtsfunctionaris	> De aandachtsfunctionaris legt in het dossier in Magister vast welke inschatting zij heeft gemaakt en op basis waarvan, welke acties zij heeft ondernomen, wie zij daarover heeft geïnformeerd en/of toestemming heeft gevraagd en welke vervolgspraken zijn gemaakt.

** Per situatie wordt door de aandachtsfunctionaris (eventueel i.o.m. orthopedagoog) bekeken wie aanwezig zijn bij de gesprekken.*

Vijf afwegingsvragen/beslissingen (bij STAP 4):

1. Vermoeden(s) wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten.

B: We hebben een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in het geval het vermoeden door een schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ook kijken we of er nog andere kinderen in het gezin zijn die wellicht gevaar lopen (kindcheck). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel: direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Zijn wij als school in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA ga verder met afweging 4

4. Acceptatie

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE melden bij Veilig Thuis

B: JA hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem een casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft zodat de verwachting voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE melden bij Veilig Thuis

B: JA hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen.

STAP 5:
Beslissen hulp organiseren en/of melden bij Veilig Thuis

*WIE:	ACTIE:
Aandachtsfunctionaris/orthopedagoog	<p>> Het gaat hier om het maken van 2 beslissingen waarvoor de vragen van stap 4 ondersteuning bieden.</p> <p><u>Beslissing 1: Melden bij Veilig Thuis?</u></p> <p><u>Beslissing 2: Is hulpverlening (ook) mogelijk?</u></p> <p>> Melden is noodzakelijk als er sprake is van acute of structurele onveiligheid.</p> <p>> Indien er besloten wordt tot melding doet de aandachtsfunctionaris (eventueel i.o.m. orthopedagoog) in naam van de school melding.</p> <p>> De ouder(s)/verzorger(s) en leerling worden op de hoogte gebracht van de beslissing door aandachtsfunctionaris/betrokken mentor/groepsdocent en eventueel een leerlingcoördinator.</p>
Aandachtsfunctionaris	<p>> De aandachtsfunctionaris legt de vervolgstappen vast in Magister.</p> <p>Wanneer er besloten wordt te stoppen met het doorlopen van de stappen, dan wordt dit met onderbouwing ook vastgelegd in het dossier.</p>

** Per situatie wordt door de aandachtsfunctionaris (eventueel i.o.m. orthopedagoog) bekeken wie aanwezig zijn bij de gesprekken.*

4. Als zorgen blijven bestaan

Als zorgen blijven nadat u betrokkene(n) heeft toegeleid naar hulpverlening:

- Wanneer u betrokkene(n) heeft toegeleid naar hulp, dan is het van belang om betrokkene(n) te blijven volgen. Als de signalen en zorgen blijven bestaan of zich opnieuw voordoen, komt u opnieuw in actie. U checkt of de gemaakte afspraken zijn nagekomen en wat het resultaat daarvan is. U doorloopt de meldcode nogmaals en indien de signalen en zorgen blijven bestaan, besluit u bij stap 5 nogmaals om opnieuw toe te leiden naar hulp of een melding bij Veilig Thuis te doen. Indien u opnieuw toe leidt naar hulp, is het van belang dat de afspraken die worden gemaakt zo duidelijk zijn dat betrokkene(n) ook daadwerkelijk bij de hulp aankomen en deze aanvaarden. Als u hierover twijfelt, neemt u altijd contact op met Veilig Thuis.
- Wanneer de (reeds bestaande) hulp niet voldoende blijkt te zijn, dan bespreekt u dit met betrokkene(n). U kunt dan met Veilig Thuis contact opnemen om de signalen te wegen en te besluiten of een melding gewenst is. Indien u een melding gaat doen, kunt u bij betrokkene(n) aangeven dat uw zorgen blijven bestaan en u kondigt aan dat u een melding bij Veilig Thuis gaat doen.

Indien zorgen blijven na een melding bij Veilig Thuis:

- Veilig Thuis dient contact met de melder op te nemen om u te laten weten welke acties er zijn genomen en welke afspraken er zijn gemaakt. Indien u geen terugkoppeling krijgt van Veilig Thuis kunt u ook zelf contact met hen opnemen.
- Ook nadat u gemeld hebt, blijft u betrokkene(n) volgen. Wanneer zorgen blijven bestaan of wanneer er zich opnieuw signalen van huiselijk geweld voordoen, dan komt u opnieuw in actie. U neemt zo spoedig mogelijk contact op met Veilig Thuis en bespreekt dat u (nog altijd / opnieuw) signalen opmerkt. U kunt het advies krijgen nogmaals een melding te doen. Als dit het geval is, geeft u bij betrokkene(n) aan dat u nogmaals een melding doet.

Indien betrokkene(n) hulp weigeren:

- Wanneer u signalen van huiselijk geweld waarneemt en betrokkene(n) weigeren hulp, dan doet u altijd een melding bij Veilig Thuis. U geeft bij betrokkene(n) aan dat u een melding doet.

Indien betrokkene(n) verhuist naar een andere woonplaats:

- Wanneer u signalen van huiselijk geweld waarneemt en betrokkene(n) verhuist / verhuizen naar een andere gemeente, dan kunt u met toestemming van betrokkene(n) contact opnemen met uw collega (organisatie) in de nieuwe woonplaats.
- Wanneer betrokkene(n) geen toestemming geven voor overdracht, dan doet u een melding bij Veilig Thuis.

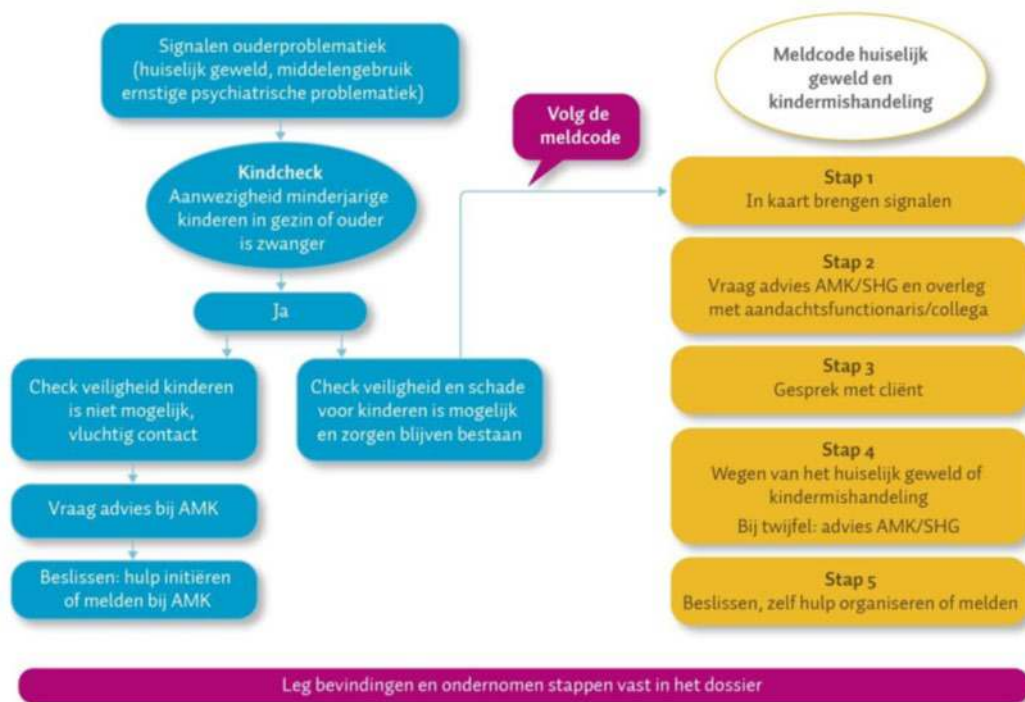
Indien betrokkene(n) al bij Veilig Thuis bekend zijn, dan neemt Veilig Thuis contact op met Veilig Thuis in de nieuwe woonplaats en draagt de informatie over.

Bijlage 1:

Instructie gebruik Kindcheck

- De Kind check is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in **stap 1 van de Meldcode**.
- De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kind signalen.
- De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

Stappenplan Kindcheck: hoe voer je de Kindcheck uit?

*Dit artikel is verschenen in Tijdschrift Kindermishandeling: www.tkmnieuws.nl Artikelen mogen worden overgenomen met toestemming van de redactie.

Bijlage 2:

Verantwoordelijkheden van SG Eekeringe en RSG Tromp Meesters voor het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat

Om het voor het OP/OPP mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt SG Eekeringe en RSG Tromp Meesters er zorg voor dat:

- binnen de organisatie en in de kring van de ouders/verzorgers en leerlingen bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- een aanbod wordt gedaan van trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat zo nodig acties in gang worden gezet om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
- afspraken worden gemaakt over de wijze waarop SG Eekeringe en RSG Tromp Meesters zijn haar personeelsleden zal ondersteunen als zij door cliënten in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen. Dit geschiedt per situatie.

Bijlage 3:

Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure

In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs, bijvoorbeeld: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en leerplicht.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none">• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft.• (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.• Poging tot verwurging.• Wapengebruik.• Geweld tijdens de zwangerschap.• (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar.• Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).• Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.• Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.• Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.• Acute onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.• Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.• Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene.• Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken.• Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none">• Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden.• Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken.• Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben.• Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld.• Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden.• Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uitend bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-)partnerstalking, huwelijksdwang, eengerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.